

Úpravy sněhu na Rýžovišti

foto Skiareál Harrachov

Milý čtenáři!

Rýma se, svině, nevyhýbá nikomu. Je to zvlášť nešťastné pro dabéry. Televizní hrdina kypí zdravím, metá kozelce, líbá se tu s tou, tu s ono... a huhňá a sípe. No řekněte sami... nekopli byste tu rýmu do prdele?! 😊

Slavnostní otevření revitalizovaných expozic Střední uměleckoprůmyslové školy Turnov a Mezinárodních symposií současného šperku

čtvrtek 25. ledna v 17 hodin v Muzeu Českého ráje

Vyšlo první letošní číslo Muzejního čtvrtletníku.
Stáhnout si ho můžete na stránkách turnovského muzea.

Ve vydání najdete ohlédnutí ředitele muzea Jana Prostředníka za uplynulým rokem, stať *Toho léta Žižka mnoho vsí a městeček spálil...* od Jiřího Zoula Sajbta, tři články Lenky Laurinové *Veduta Turnova v muzejní sbírce*, *Turnov opět centrem současného autorského šperku* a *Tradice zpracování drahých kamenů na Turnovsku* a tradiční rubriku Davida Marka *Stalo se před sto lety* – k té se vztahuje níže uvedené fotografie.

Článek Vladimíry Jakoubčové na téma masopust předpokládám využiji příští týden při psaní pozvánky na Dlaskův statek. A jako rezervu na chudší časy si schovám další díl seriálu *Z dějin Tur(nov)istiky*, kterou Antonín Mojsl tentokrát věnoval Karlu Reslovi, funkcionáře Klubu českých turistů.

Kolaudace nudvojovického vodovodu (Na Metelce)

Turnovské kulturní tipy:

pondělí 22. ledna od 18 hodin, knihovna na vlakovém nádraží Turnov II

Knihovory: Kateřina Tučková

Beseda s úspěšnou spisovatelkou, dramatičkou a publicistkou nejen o jejím posledním románu *Bílá Voda*. Za svoji literární činnost získala několik ocenění – např. Magnesia Litera (2010, 2013), Cena Josefa Škvoreckého (2013), Cena Český bestseller (2012, 2023) nebo Státní cenu za literaturu v roce 2022. Akci moderuje historička Lenka Křížová.

24/1 v 19.30 v městském divadle

Wallingerovo kvarteto

Turnovský hudební večer

Brněnské Wallingerovo kvarteto zahraje oba Smetanovy kvartety - Smyčcový kvartet č. 1 E moll „Z mého života“ (1876), který je asi nejvýznamnějším komorním dílem tohoto hudebního génia. Druhým je Smyčcový kvartet č. 2 D moll (1882–83), v němž se už zračí skladatelova choroba, která mu dovozovala komponovat jen v krátkých časových úsecích. Zkratkovitost a melodická zhuštěnost díla současně předjímá kompoziční styl 20. století a působí tak nezvykle moderně.

25/1 v 19 hodin v městském divadle

Pohovka: Chantal Poullain

Chantal Poullain je česko-francouzská divadelní a filmová herečka.

Vystudovala divadelní akademii v Ženevě, poté studovala v Anglii, hrála v několika francouzských a švýcarských televizních filmech. Byla vdaná za Bolka Polívku, se kterým má syna Vladimíra Polívku. V ČR bydlela

v Brně, nyní žije v Praze. Večerem provází Josef Klíma, hudební doprovod Pavel Půta a Andy Seidl

čtvrtek 25. ledna od 17 hodin, knihovna na vlakovém nádraží Turnov II
Gambie – nejmenší země černé Afriky

Cestovatelský pořad s Jiřím „Kafínem“ Kafkou o malé, ale přitom velice zajímavé africké zemi.

28/1 v 19.30 v městském divadle

Nerušit, prosím!

Divadelní spolek J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou

Známa komedie od britského autora je svým obsahem velice nadčasová.

Pověstný záletník Richard Willey zastává funkci ministra a poslance. Jednoho krásného dne se rozhodne, že únavné noční zasedání Dolní sněmovny vymění za přísně tajné dostaveníčko s půvabnou sekretářkou šéfa opozice. Hlavní linka příběhu je postavena na nespočetném gejzíru lží a polopravd, prostřednictvím kterých se hlavní hrdina snaží vyhlad z pro něj velmi choulostivých situací.
Autor: Ray Cooney,
režie: Veronika Nožičková

turnovsko

TROSKY – Nebe nad Troskami se pro drony uzavřelo. Drony totiž ruší vzácné sokoly stěhované při hnízdění. Zákaz platí každoročně od začátku ledna do konce června.

V roce 2019 se na Trosky vrátil jeden ze symbolů Českého ráje a nejrychlejší dravec na světě, sokol stěhovavý. Tito vzácní ptáci jsou v době hnízdění velmi citliví na rušení a nad Troskami téměř každodenně přelétávají drony, které by mohly úspěšnost vyvedení mláďat ohrozit. Proto Agentura ochrany přírody a krajiny ČR používání dronů v této oblasti omezila.

„Sokolům vadí především pohyb nad hnízdem nebo v jeho bezprostřední blízkosti. Pokud jsou vyrušeni, mnohdy hnízdo opustí. To se stalo i sokolímu páru na Troskách před dvěma lety. Žádáme proto všechny milovníky létání s drony, aby svou zálibu provozovali někde jinde. Dejme sokolům šanci,“ vyzývá Jiří Klápště z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

„Z našeho monitoringu je zjevné, že rodičovský pár sokola stěhovavého bývá při hnízdění skutečně rušen létajícími letadly bez pilota a modely. Ptákům vadí především nalétnutí do vyšší nadmořské výšky, než je umístěno hnízdiště. Sokoli jsou tak rušeni při inkubaci snůšky, může dojít k zastydnutí nebo opuštění vajec. Ohrožena jsou ale i mlád'ata po vylíhnutí. Dospělí sokoli se totiž kvůli dronům bojí přilétat na hnízdo a hrozí tak retardace vývoje mlád'at kvůli nedostatečnému krmení, dehydrataci či podchlazení,“ popisuje Jiří Klápště.

Oblast, ve které je činnost zakazována, byla vymezena do vzdálenosti cca 350 – 400 metrů od místa hnízdění sokola stěhovavého na zřícenině hradu Trosky.

Sokol stěhovavý, nejrychlejší dravec na světě velký zhruba jako vrána, je relativně dlouhověký druh. Dožívá se až okolo dvaceti let, během kterých je při úspěšném hnízdění věrný jednomu stálému partnerovi. Vhodné místo pro hnízdění, na které se v optimálním případě vrací celý život, vybírá samice. Zpravidla volí místa ve skalnatých a horských oblastech, kde preferuje římsy nebo otvory ve vysokých skalních stěnách, nepohrdne však třeba ani starou hradní věží.

Ve druhé polovině minulého století počty sokolů drasticky poklesly, především kvůli ztrátě vhodných hnízdišť, pronásledování člověkem a používání chemických látek, zejména pesticidů, v zemědělství. Ty se přes potravní řetězec dostávaly až do vajec. Přestože počet sokolů v ČR stoupá, stále patří mezi kriticky ohrožené druhy naší fauny.

Zdroj: AOPK ČR, Správa CHKO Český ráj; foto Státní hrad Trosky

Informace o revitalizaci dvou památníků padlých ze světových válek

V listopadu 2023 byla dokončena zásadní revitalizace dvou památníků u kostela sv. Václava v Rovensku pod Troskami. Záměr by dlouhodobý, ale jelikož se jednalo o finančně náročný projekt, pokusili jsme se získat část finančních prostředků z dotace. Po čase se podařilo získat dotaci z Ministerstva obrany ČR, které podporuje takovéto projekty. Nechali jsme zpracovat investiční záměr a bylo dohodnuto, že opravíme oba pomníky, tedy „Poutník u cíle“ i památník k událostem 2. světové války a ty propojíme.

Součástí návrhu byly i dvě autorské kované strukturální holubice ve vzletu jako symbol míru a svobody. Kované holubice navrhl a vyrobil umělecký kovář Nikola Mojsl z Turnova. Oba památníky zrestauroval Petr Verich z Prahy.

Památník „Poutník u cíle“ byl kompletně zrestaurován. Památník obětem 2. světové války byl zrestaurován a tři měděné desky, které neměly historickou hodnotu, byly instalovány nové. Celková cena díla byla 951.670 Kč.

Dotace poskytnutá z Ministerstva obrany ČR byla 756.496 Kč.

Vlastní prostředky tedy činily 189.124 Kč. Dílo je hotové a můžeme říci, že nyní je důstojným připomenutím těžkých událostí, které se udály v Rovensku a v naší vlasti.

/ Jiřina Bláhová, starostka; zdroj fotografií: město Rovensko p/T

semily

PETR ŠPAČEK & BAND

25. ledna v 19 hodin v KC Golf

Na koncertě zazní písně jako jsou např. Believer - Imagine Dragons, I'm Not the Only One - Sam Smith, Bohemian Rhapsody, Hallelujah, Viva la Vida i nové autorské písně či kousek něčeho tvrdšího... z klasické hudby! To vše v originálních aranžích pro violoncello, klavír, kontrabas/baskytaru a bicí soupravu.

Výstava architekta Petra Fuchse v semilském Muzeu a Pojizerské galerii, která mapuje nejen jeho architektonické projekty staveb a venkovních instalací, ale i originální studie dlouhodobých muzejních expozic, byla 12. ledna zahájena. Uvedl ji přední znalec české architektury profesor Vladimír Šlapeta, hostem byla i semilská rodačka, významná česká výtvarnice, tč. žijící Německu, Magdalena Jetelová.

Snímky z akce najdete pod zprávou.

V pátek 19. ledna proběhne další vernisáž, ve výstavním sále budou představení čtyři regionální fotografové. Všichni tito bývalí členové (ve druhé polovině 20. století velmi populárního) semilského fotoklubu nejsou fotografové z povolání, ale ze snímků je patrné jejich zaujetí a vášně. Jiří Salač se zaměřuje především na krajinu, Miroslav Koudelka je fotografem okamžiků života, hlavním tématem Vladimíra Jíny je sport a Richarda Stehlíka především flora a fauna podkrkonošské přírody.

Foto:
MaPG Semily

DRŽKOV – V úterý 9. ledna v dopoledních hodinách bylo vedení obce upozorněno, že v kapličky u KTD schází socha sv. Jana Nepomuckého. Podle předpokladů byla socha odcizena v noci z 8. na 9. ledna. Obec Držkov prosí všechny o informace, kdy byla socha v kapličky zaregistrována naposledy, popřípadě zda si někdo nevšiml něčeho podezřelého, co by se mohlo sdělit policii pro pátrání. V případě jakýchkoli informací pište na email:

mistostarosta@drzkov.cz nebo se obraťte přímo na pana starostu.

Rekonstrukce Valdštejnského zámku přinese dočasná omezení provozu

Rada města schválila úpravy smluv o výpůjčce prostor ve Valdštejnském zámku. Ten je v majetku města a nyní začíná další etapa jeho rekonstrukce. Po dobu stavebních prací bude provoz nutně omezen, což se dotkne Základní umělecké školy J. B. Foerster, Okresní agrární komory a Městského informačního centra. Prostory, které je nutné použít při stavebních pracích, se z výpůjčky vypouští.

Rekonstrukce se samozřejmě nejvíce týká Regionálního muzea a galerie, které již v září 2023 uzavřelo muzejní prostory, aby se vystěhovalo.

Město Jičín bude prostřednictvím firmy BFK service a.s. realizovat rozsáhlé stavební práce, přičemž dojde k vestavbě výtahu do zámku a rekonstrukci rozvodů ústředního topení, zdravotnické a elektroinstalace v části objektu. Díky novému výtahu bude zámek bez bariér. Kromě prací, jež bude financovat město Jičín, bude další práce realizovat Královéhradecký kraj skrze svou příspěvkovou organizaci Regionální muzeum a galerii, která má s městem Jičín uzavřenou nájemní smlouvu. Půjde o modernizaci expozičních prostor, stávajících hygienických zázemí, obslužného prostoru včetně pokladny a chodeb, takže celkově bude zasaženo 40 procent zámeckých prostor pronajímaných regionálnímu muzeu.

Navíc po přestavbě muzejních prostor bude následovat dodání nového inventáře a muzeum získá novou, moderní stálou expozici. Z toho důvodu byl vypracován dodatek č. 1 ke smlouvě o nájmu s Regionálním muzeem a galerií. Dodatek poníží výši nájemného o čtyřicet procent, jelikož místnosti nebude možné využívat.

Velkým přínosem bude bezbariérový přístup a nové rozvody v části zámku. Město Jičín, které je vlastníkem zámku, ho postupně po etapách rekonstruuje. Vzhledem ke stáří historického objektu naneštěstí dochází k nepříjemným poruchám rozvodů, které vždy paralyzují užívání prostor. Havarijní situace přináší mimořádné náklady.

Dalším velkým přínosem rekonstrukce bude nová expozice v regionálním muzeu, která provede návštěvníka dějinami Jičínska od nejstarších dob. Bude edukativní, interaktivní a hravá a bude naplňovat aktuální trendy pro stálé expozice. (Jan Jireš)

Co bude v jičínském kině?

Za tajemstvím Mayů – Mexiko, Guatemala, Belize nás v úterý 23. ledna v 19 hodin vezme Pavla Bičíková. Vydáme se společně do nespoutané Guatemaly, jihozápadního Mexika a na karibské ostrovy státu Belize s bělostnými plážemi. Uprostřed džungle plné řvoucích opic a pestrobarevných ptáků objevíme mayské chrámy a pyramidy. Projdeme mlžnými pralesy, vystoupáme na sopky a budeme pozorovat lávu chrlicí vulkán Fuego. Překonáme guatemalské horské hřebeny, kde budeme spát u místních obyvatel. Tradiční mýty a rituály původních indiánských kmenů Mayů jsou dodnes naprosto fascinující.

Ve středu 31. 1. v 19 hodin si rozhodně nenech te ujít Underground Comedy Club. Náš stand-up znáte z Comedy Clubu, znáte nás z našeho pořadu na Stream.cz a teď jedeme za vámi! Podstrojíme vám pořádnou porci našeho humoru, co je občas jemný jak dětská prdýlka, jindy nabroušený jako břitva v Barber Shopu. Ultimátní dvouhodinová stand-up show plná humoru, který vás nenechá v klidu. Témata, o kterých se nemluví. Bude to zase stand-up ostrý, chvílemi sprostý a mládeži do 15 let nepřístupný. Připravte se na Nikolu Džokiče, Martina Jirmanu a Jana Géryka.

Závěr měsíce bude v jičínském divadle nejprve patřit dětem. Pohádku *Krysáci a zamilovaný Eda* na motivy večerníčku České televize uvede v neděli

28. 1. 2024 od 15.30 ve Velkém sále příbramské Divadlo Posledním lednovým pořadem bude **29. 1.** komedie Komorního divadla Kalich *Za dveřmi kanceláří*, která zahájí nový abonentní cyklus. V šesti příbězích „o (ne)obyčejných lidech“ uvidíte Aleše Hámu, Terezu Kostkovou, Václava Koptu, Simonu Vrbickou a Jiřího Vojtu.

ŽELEZNICE – Od 9. 1. 2024 do 29. 1. 2024 bude Vlastivědné muzeum a galerie uzavřeno z důvodu úklidu muzea po rekonstrukci a přípravy nových expozic a výstav.

HOŘICE – **Znovuobjevená krása - zrestaurované vzácné předměty z textilní sbírky**

19. 1. - 31. 3. 2024, multimediální sál muzea

Městské muzeum vlastní cennou sbírku historického textilu, kterou v posledních letech zrevidovala a nově uspořádala etnografka Milada Ryšánková. Díky jejímu doporučení a získaným dotacím pak mohly projít některé vzácné předměty šikovnými rukama restaurátorky textilu Zuzany Červenkové. Jedná se celkem o 13 předmětů z 18. a 19. století, z nichž některé svým významem překračují rámec regionu. Jedná se například o zlaté čepce, které byly kdysi nedílnou součástí svátečního oblečení zámožných žen, dvoudílné hedvábné dámské šaty, pocházející z měšťanského prostředí, i mužský kabát, který patřil do šatníku ženatých mužů. Dále se jedná o šátky nebo plachetky s výšivkami typickými pro náš kraj, nebo vyšívanou zástěru z lněného plátna, součást hořického kroje.

Výstava nevelká rozsahem, ale o to zajímavější, prezentuje nejen způsob oblékání našich předků, ale i techniku restaurování a v neposlední řadě i péči hořického muzea o své vzácné sbírky. (Oldřiška Tomíčková, kurátorka muzea)

tanvaldsko

Nadšenci historických vlaků si mohou letos v zimě užít jízdu na železniční trati z Tanvaldu do Harrachova. V předchozích letech byla tato možnost dostupná až od června.

„První takzvaná nostalgická jízda na Zubačce bude příští sobotu a během roku pak v dalších 48 termínech, loni jich bylo osm. Výrazné rozšíření provozu umožní podpora Libereckého kraje,“ sdělil Petr rokeš, ředitel Železniční

společnosti Tanvald, která Zubačku provozuje. Zájem o jízdy zvláštními vlaky na Zubačce roste, loni se jimi svezlo 16 150 cestujících. „Reagujeme i na to, že dlouhodobě jsme měli velkou poptávku od lidí, že by se rádi takto Zubačkou svezli i v zimě, když jsou na horách, kdy třeba tolik nepřeje počasí lyžování. Takže v letošním roce to je novinka,“ dodal Prokeš.

Kvůli špatnému technickému stavu železniční trati ale po ní nemohou od letošního roku jezdit vlaky tažené ozubnicovou lokomotivou. Místo nich tak podle Prokeše použijí historické motoráčky přezdívané Orchestrion a Singrovka. „Jeden je z 60. letech minulého století a druhý ze 70. let,“ uvedl ředitel obecně prospěšné společnosti. U nich podle něj nehrozí, že by Správa železnic zakázala jejich nasazení na této trati jako v případě ozubnicových lokomotiv. „Jsou to lehké motorové vozy. Jsou i lehčí než Stadlery, které tam jezdí pravidelnou dopravu, takže s tím není žádný problém,“ doplnil Prokeš.

Letošní rok bude pro provoz historických vlaků zvláštní i tím, že půjde o poslední před chystanou rekonstrukcí této tratě s odhadovanými náklady 460 milionů korun bez DPH. „Takovou zvláštností také bude, že průvodčí bude jakýmsi průvodcem pro cestující. Řekne jim něco o historii Zubačky a zajímavostech v okolí tratě,“ uvedl Prokeš. Unikátní ozubnicová trať spojuje Jizerské hory a Krkonoše a je nejstrmější železniční tratí v ČR.

Provoz na ní byl zahájen před 122 lety. Dvanáctikilometrová železnice je kulturní památkou, jsou na ní tři úseky s ozubnicí uprostřed koleje, které pomáhají lokomotivám překonat příkré stoupání 58 promile. Podle spolku Zubačka se poslední velká rekonstrukce trati uskutečnila v letech 1958 až 1962, od té doby

se s výjimkou krátkého úseku mezi Desnou-Riedlovou vilou a Dolním Polubným žádné větší práce na trati nedělaly. Ve zvýšené míře Liberecký kraj podporuje nostalgické jízdy od minulého roku. Na jízdy historických vlaků nejen v Kořenově, ale i v Martinicích v Krkonoších a Turnově loni přispěl více než třemi miliony korun, letos by to mělo být dokonce 7,3 milionu.

/ Jana Matěásková, Loužnický zpravodaj

jablonecko

Sice nejsme žádný inzertní časopis, ale cokoli je proti rýmě má tu volný prostor!

Objevte sílu přírody s Kitl Smrkáček BIO, který perfektně uvolňuje nos! Představujeme unikátní sirup z mladých smrkových výhonků, který je vhodný pro děti i dospělé. Mladé smrkové výhonky přispívají k normální funkci dýchacího systému a při nachlazení využívaly v tradičním lidovém léčitelství. Náš Smrkáček na tyto tradice navazuje.

Další složka sirupu, vitamín C přispívá k normální funkci imunitního systému. Tento originální doplněk stravy vznikl ve spolupráci s předními českými vědci a v roce 2017 získal ocenění od Potravinářská komora ČR. Tento jedinečný BIO sirup koupíte zde: www.kitl.cz/vyroby/kitl-smrkacek-bio/smrkacek-bio-250-ml/

Muzeum skla a bižuterie slaví 120 let. Pokřtí maskota, představí malbu na zdi a odhalí pamětní desku zakladateli

Sto dvacet let od svého založení slaví letos Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou. Tato instituce spravuje největší kolekci bižuterie na světě a jednu z největších evropských veřejných sbírek skla. K výročí muzeum připravilo nové výstavní projekty, hudební vystoupení, komentované prohlídky, výtvarné dílny, zábavné i odborné programy.

„Slavit se bude celý rok,“ uvedla ředitelka muzea Milada Valečková.

V plánu je například dubnové odhalení dalšího uměleckého díla v muzejním parku, a to figurální plastiky sklářské výtvarnice Gizely Šabókové. V květnu by

se měl v rámci muzejní noci představit takzvaný murál, tedy originální výtvarné ztvárnění takzvaného Pelantova schodiště, betonové přístavby muzea ze 60. let. „V listopadu vyhlášená veřejná soutěž oslovila devět účastníků, o provedení rozhodne odborná komise do konce ledna,“ sdělil hlavní kurátor muzea Petr Nový.

Na červen je v plánu dětský den v muzeu, kdy budou zpřístupněny nové, originální dětské hrací prvky v muzejním parku, pokřtěn maskot a dětský tištěný průvodce muzeem. Výtvarně jej přislíbil zpracovat kreslíř Petr Urban, který už je autorem i dříve zpracovaného průvodce expozicemi na Kristiánově. „To vše je součástí naší dlouhodobé strategie většího využívání parku a celého muzea rodinami s dětmi. Akci doprovodí celodenní zábavný program,“ dodala muzejní edukátorka Dana Křivánková.

Na druhou polovinu roku se chystají dvě veřejné akce spojené s kulturním programem, a to v rámci tradiční akce Křehká krása a vloni zrozené Jablonecké Perle. V říjnu dojde v rámci Dne evropského dědictví k odhalení pamětní desky zakladatele muzea K. R. Fischera, oslavy ukončí tradiční vánoční tvoření, letos obohacené o překvapení.

Muzeum ale ještě před začátkem oslav svých narozenin dostalo několik dárků. V prosinci slavila úspěšný zápis ruční výroba skla na Reprezentativní seznam nemotného kulturního dědictví lidstva UNESCO, ke konci roku dosáhlo vysněné mety 50 tisíc návštěvníků za rok. V soutěži o cenu Evropské muzeum roku 2024 (EMYA) se dostalo do užšího výběru a v květnu se utká s dalšími vybranými institucemi o vítězství. „Pro nás je velkým úspěchem už samotný postup mezi nominované. Dosud se to povedlo jen několika českým muzeím.

Společné setkání s ostatními a prezentace nám navíc dá možnosti rozšíření kontaktů k navázání mezinárodní spolupráce,“ doplnila Valečková.

Už dnes má ale muzeum díky svému dobrému jménu a zahraničním kontaktům v plánu velké zahraniční výstavní projekty. V roce 2024 uspořádá výstavy u partnerů ve Španělsku, Polsku a na Slovensku, ve spolupráci s Českými centry budou dále obíhat svět dvě výstavy - Christmas Treasure (Vánoční poklad) věnovaná současným vánočním ozdobám, a Czech IN, tedy inovace, které české sklářství dalo světu.

„Uspěli jsme rovněž s oběma podanými projekty v grantovém řízení v rámci Národního plánu obnovy, podprogramu Mobilita. Otevřeme tedy českým sklářským umělcům a designérům nové možnosti k navázání kontaktů s jejich partnery z dalších zemí Evropy,“ sdělil Petr Nový. Těm zahraničním zase muzeum umožní seznámit se s celou strukturou sklářství v ČR, která je v celosvětovém měřítku zcela výjimečná.

Jeden dárek k narozeninám by si však ředitelka muzea ještě přála.

„Již více než půlstoletí máme celostátní působnost v oblasti bižuterie a skla, od roku 2003 jsme státní institucí. Moc bychom si tedy přáli, aby naše postavení bylo vyjádřeno už v názvu muzea.“

Liberecký bazén na Tržním náměstí bude uzavřen z důvodu rekonstrukce až od dubna. Původní termín zahájení stavebních prací se posunul ze začátku roku na jaro kvůli řešení námitek účastníků výběrového řízení na dodavatele stavby. Plavat tak bude možné až do konce března.

Gabriela Preissová: Gazdina roba

Vrcholné dílo české klasiky, příběh nezkrotné Evy krajčírky, která se vzepře omezenému vesnickému pořádku, odehraje zdejší činoherní soubor poprvé.

Diváci se v libereckém divadle setkali zatím pouze s jeho operní nebo taneční adaptací. Svou troulou dramatickou prvotinu napsala Gabriela Preissová (1862– 1946) ve svých sedmadvaceti letech na objednávku prvního ředitele Národního divadla. Hra neznámé krasavice z moravského venkova nadchla i přísného dramaturga Stroupežnického a obrovský úspěch premiéry v listopadu 1889 vyvolal jeden z nejbouřlivějších skandálů české divadelní historie, zuřivý spor mezi zastánci pozdního romantismu a průkopníky realismu. Čas ovšem prověřil, že Gazdina roba svou téměř antickou dramatickou silou a vzácně odvážným tématem dobový kontext dalece přesahuje. Na jeviště se stále znovu vrací a nepřestává fascinovat další generace diváků. Uchovává si svěžest mládí drzé autorky, která se nebála pohlédnout do lidských vztahů laskavým i pronikavým srdcem ženy.

Foto: Radek Drbohlav

Režisér Martin Františák (*1974) se do Liberce vrací tři roky od premiéry velmi úspěšné inscenace Sylva podle Vesnického románu Karoliny Světlé, která činohru DFXŠ přivedla na dvě prestižní mezinárodní přehlídky. Má rád liberecký ansámbl i naše horské město a ostré povětrí. Je vášnivý lyžař a volné chvíle tráví s herci na lezecké stěně nebo ve skalách. Sám pochází z Beskyd. Patří k nejuznávanějším českým režisérům, je oceňovaný dramatik a úspěšný umělecký šéf. Vytvořil výrazné éry v Divadle Polárka v Brně, v Divadle Petra Bezruče v Ostravě a v Národním divadle v Brně. V současnosti vede Švandovo divadlo v Praze, rád ale utíká na chalupu do podhůří Orlických hor. Vesnickému dramatu bytostně rozumí v jeho syrovém zápasu lásky se smrtí, umí v něm s citem vyhmátnout živou divadelní krev. V Gazdině robě zachovává vybroušenou stavbu tragédie i zvukomalebnost a citovou hloubku stylizovaného nářečí, které Preissová vytvořila. Citlivě čistí archaismy a zpřístupňuje dnešnímu divákovi živé a palčivé téma hry: „Vzorec společenské nesnášenlivosti. Surovost a temnota míst, ve kterých občas žijeme. Pokřivenost falešné morálky a víry. Nepřipravenost mládí na takovýto nerovný souboj.“

Estetickou působivost inscenace zaručují čisté nadčasové linie scény a kostýmů hvězdné scénické výtvarnice Evy Jiřikovské. Vášnivý ústřední trojúhelník vytvoří nejmladší generace souboru – Kateřina Kornhäuserová, Filip Jáša a Stavros Pozidis, hlavní sokyni Evinu pak Jana Hejret Vojtková. Na premiéru pronikavé, odvážné a svěží české klasiky se můžete těšit už **26. ledna 2024**, druhá premiéra je 28. ledna, další reprízy 8. a 21. února, 13. a 22. března. / Lenka Chválová, Zpravodaj Liberec

Hned na dvě oceňované inscenace pražských souborů a premiérovou novinku pro nejmenší diváky se mohou těšit diváci Naivního divadla na přelomu ledna a února.

Ve středu 26. ledna bude v Liberci hostovat progresivní soubor D21 s inscenací Emil čili O Háchovi. Uplynulo již téměř 80 let od smrti třetího československého prezidenta Dr. Emila Háchy. Ten zemřel při čekání na soud v nemocnici pankrácké věznice krátce po konci druhé světové války s nálepkou zavrženého kolaboranta. Až po sametové revoluci se pak dočkal aspoň částečné rehabilitace, spory o jeho osobnost se však vedou dál. Lze je ale vůbec někdy definitivně a spravedlivě rozhodnout? Inscenaci, která obdržela mj. Cenu Marka Ravenhilla 2020/2021 za nejlepší českou inscenaci současné hry, připravilo autorsko-režijní duo Jarkovský–Vašíček.

Každoročním hostem v NDL je Divadlo Na zábradlí. **V úterý 6. února** přiveze adaptaci posledního Tolstého románu Vzkříšení. Příběh o setkání prostitutky Káti a knížete Něchljudova začíná v Moskvě 19. století a končí v bezčase, bez místa, v nicotě... Inscenace Jana Mikuláška s mnohovrstevnatou výpravou Marka Cpina stojí především na fascinujících hereckých výkonech. Za roli Káti byla Kateřina Císařová nominována na Cenu Divadelních novin v kategorii Ženský herecký výkon roku.

ČESKÁ LÍPA – Ze slávy zbyly ruiny. Výstava mapuje historii mimoňské továrny na ohýbaný nábytek

První výstavní akci v sezoně 2024 ohlásilo Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě. Je jí expozice nazvaná Fischel – lesk a bída.

Její tématem je existence mimoňské továrny na ohýbaný nábytek, která byla založena pod jménem Fischel, po válce byla začleněna do národního podniku Ton a v posledních letech existovala pod obchodní značkou Falcon.

„Ohýbaný nábytek patří dodnes k žádaným a také drahým kusům krásného nábytku. Bylo by pochopitelné skvělé, kdyby v kraji zůstala tato výroba zachována, ale po válce bylo znárodněno nebo zaniklo mnoho firem. Výstava nám jednu z nich připomíná,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Z kdysi slavné továrny nezůstala dodnes na místě jediná cihla. Ještě před demolicí objektů se na místo několikrát vydal archivář Michal Rádl, který doslova ze země sbíral vzácná archivní svědectví o kdysi úspěšné firmě, která vyvážela své výrobky do celého světa. „Tyto zachráněné archiválie tvoří osu výstavy, která je ovšem doplněna i o trojrozměrné exponáty ze sbírek muzea,“ doplňuje historik Tomáš Cidlina.

Výstava, která je společným projektem Státního okresního archivu v České Lípě a Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě, se koná v Síni Josefa Maštálka v hlavní budově muzea. Potrvá do 10. března.

Zdroj: Jan Mikulička; foto Investiční příležitosti Libereckého kraje

BROUMOV, PRAHA – Kopii Turínského plátna, která byla před 25 lety objevena v broumovském klášteře, prozkoumají pražští památkáři

Kopie takzvaného Turínského plátna, objevená v broumovském klášteře před 25 lety, je stále velkým lákadlem pro turisty. A to i přesto, že v klášterním refektáři je při prohlídkách k vidění kopie historické kopie.

V Turínském plátně byl podle církve zabalen Kristus, když jej sňali z kříže. Vlastníkem historické kopie je Broumovské opatství. Vzácný artefakt je nyní v břevnovském klášteře Praze, odkud bude převezen do depozitáře Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, kde ho budou zkoumat památkáři. Nějakou dobu v něm i zůstane, protože v Broumově nejsou vhodné podmínky k jeho skladování.

„Po poradě se zástupci Národního památkového ústavu bylo dohodnuto, že stávající expozice není pro plátno vhodná, proto byla v roce 2017 pořízena kopie, která bude nadále v broumovském klášteře vystavená,“ řekl Vojtěch Marek Malina z benediktinského arcipopatství.

Historická kopie Turínského plátna bude uložena v depozitáři UPM, kde bude mít odpovídající zajištění z pohledu bezpečnosti a požární ochrany.

V nejbližších letech se tak do Broumova kvůli nevhodným podmínkám ke skladování nevrátí. „V muzeu bude přístupná odborné veřejnosti. Pokud v budoucnu dojde k úpravě nebo výstavbě nových prostor vhodných pro výstavu kopie, bude možné ji opět zpřístupnit veřejnosti,“ řekl Malina.

Na světě existuje asi 40 kopií plátna, broumovský exemplář patří mezi nejzdařilejší. Pochází z roku 1651 a jde o jedinou historickou kopii Turínského plátna severně od Alp. Od roku 2012 je plátno kulturní památkou. Jeho kopii lze vidět v klášterním refektáři při běžné prohlídce.

Kopie Turínského plátna byla objevena 17. ledna 1999 za zlaceným štukovým věncem s nápisem SANCTA SINDON v dřevěné schránce v klášterním kostele sv. Vojtěcha. Rozměry broumovské kopie jsou téměř shodné s italským originálem, který má 4,36 metru na délku a 1,1 metru na šířku. Na plátně je vidět postava o výšce 170 až 180 centimetrů z přední a zadní strany. Z průvodní listiny vyplývá, že plátno daroval v roce 1651 turínský arcibiskup Julius Caesar Bergiria opatu u svatého Mikuláše na Starém Městě pražském, pozdějšímu pražskému arcibiskupovi Matoušovi Ferdinandovi Sobkovi z Bílenberka. Ten

plátno za svého života daroval broumovskému klášteru.

„Význam této kopie je ten, že je to cenná relikvie a relikvie slouží především k prohloubení osobní víry věřícího,“ sdělil Malina.

Loni broumovský klášter navštívilo téměř 24.000 lidí.

V roce 1990 dostali budovy v restituci zpět břevnovští benediktini a v roce 2014 prošel areál rozsáhlou revitalizací. V současnosti v klášteře žádný příslušník benediktinského řádu nežije. Klášter je otevřen celoročně a nabízí jak tradiční, tak speciální prohlídky a posezení v klášterní kavárně či služby restaurace.
(Náš REGION)

I v zimě můžete vyrazit na památky. Některé totiž nabízejí celoročně možnost návštěvy, a to vybraných prohlídkových okruhů. Budu na vás hodný – a moravské památky vynechám.

Podrobnosti o otevírací době, časech prohlídek a možnost zakoupit on-line vstupenky jsou na webových stránkách jednotlivých objektů.

Na zámku Červená Lhota je o lednových víkendech možné navštívit okruh Historické interiéry prvního patra. Expozice představuje autentický byt posledních majitelů, knížat Schönburg-Hartenstein, v podobě, jakou měl po roce 1910, kdy byla dokončena nejmladší přestavba zámku.

V Českém Krumlově můžete navštívit Hradní muzeum a zámeckou věž a to od úterý do neděle od 9 do 15:30.

Zámek Hluboká nad Vltavou si připravil zimní prohlídkovou trasu, projít si ji můžete vždy od úterý do neděle od 9 do 16 hodin.

Klášter Plasy nabízí prohlídkový okruh Zámek Metternichů – od středy do neděle od 10 do 14 hodin.

Zimní zámek ve Vimperku / **FOTO** se otvírá od pátku do neděle vždy pouze na jedinou prohlídku v 10 hodin. V době, kdy obvykle zámky spí, představí

nejzajímavější místa letních okruhů Horní zámek a Středověk.

Starý dobrý Karlštejn nabízí prohlídkový okruh Císařská rezidence Karla IV. a okruh Volně přístupným areálem Karlštejna (samostatná prohlídka s audioprůvodcem), v lednu a únoru vždy od pátku do neděle. V březnu od úterý do neděle.

Křivoklát o víkendech otevírá prohlídkový okruh Gotické paláce, prohlédnout si lze nejstarší jádro hradu.

Zámek v Mnichově Hradišti nabízí v zimě jen návštěvu zámecké zahrady, ale zato denně od 7 do 16 hodin.

Na zámku v Mníšku pod Brdy se v průběhu ledna až března o víkendech otvírají prohlídkové okruhy První republika – reprezentativní salony, Pohádková prohlídka a Ateliér.

Zámek Valeč si ode dneška připravil okruh Lapidárium soch Matyáše B. Brauna a okruh Zámecké interiéry, a to během ledna a února vždy v pátky a o víkendech. Od března pak od středy do neděle.

Ani v zimě nespí zámek ve Slatiňanech, je otevřen od čtvrtka do soboty.

Představuje hostinské pokoje v přízemí zámku a historické kuchyně.

V Libereckém kraji je tradičně přístupný Sychrov (prohlídky se konají vždy v 10, 12 a ve 14 hodin) a zámek Zákupy (od úterý do neděle).

náš jubilant

Jan Patsch (* 21. října 1872 v Praze, † 25. ledna 1944 v Jičíně)

V prvním, lednovém životopisném medailonu roku 2024 si připomeneme dirigenta, sbormistra a učitele hudby Jana Patsche, od jehož úmrtí uplyne 80 let.

Již od dětství jej lákala hudba. Své hudební vzdělání získal v hudební škole Franze Frömlera, ve které po absolvování také učil. Současně studoval na varhanním oddělení pražské konzervatoře u profesora Steckera. Získal důkladné teoretické hudební vědomosti.

Již za svých studií byl uznávaným hudebníkem. Po absolvování vojenské služby pokračoval dále ve studiu hudby. Složil státní zkoušky z houslí, klavíru, zpěvu a violy. Od roku 1869 trvale žil a působil v Jičíně. Pracoval zde jako učitel hudby, dirigent a sbormistr celých 45 let. V letech 1897 - 1931 zastával funkci městského kapelníka. Jako hlavní dirigent pozvedl uměleckou úroveň amatérského orchestru při Hudebním spolku. V letech 1897 - 1914 byl uznávaným sbormistrem pěveckého spolku Smetana. V roce 1896

začal pedagogicky pracovat a učil prakticky až do své smrti. Na jičínském gymnáziu vyučoval zpěv. Učil i soukromě a vychoval řadu dobrých hudebníků, kterým dal důkladnou technickou přípravu, nadšení a pochopení pro moderní umělecké směry.

S jičínskými ochotníky nastudoval mnohé české opery a další koncertní skladby. Byly to např. opereta Mamzelle Nitouche nebo Blodkova opera V studni (1905). Následovaly Smetanovy opery Dvě vdovy (1908), Hubička (1909 a 1934) a potom Dvořákova opera Tvrdé palice (1912). Po vzniku samostatné republiky nastudoval v roce 1922 Smetanova Dalibora nebo Prodanou nevěstu, která dosáhla 11 repríz. I další hudební díla v jeho nastudování byla velmi úspěšná. Vrcholem jeho práce bylo první mimopražské uvedení opery Eva Josefa Bohuslava Foerstera v květnu 1923. Jako poděkování za příkladné provedení tohoto díla věnoval sám skladatel Jičínu klavírní skladbu nazvanou - "Jičínská suite". Hudbu také sám skládal. Začal slibně komponovat mše pro smíšený sbor, ale rozsáhlejší tvorbu mu bohužel znemožnily existenční starosti. Ve 20. letech založil Městskou hudební školu.

Napsal několik drobných skladeb na texty Vítězslava Háška a Elišky Krásnohorské. Byl znám i jako skvělý doprovod při promítání němých filmů.

Zemřel v Jičíně 25. ledna 1944. Poslední rozloučení se konalo 27. ledna 1944 na jičínském hřbitově, kde můžeme nalézt i jeho hrob. V jeho osobě ztratil Jičín velkého propagátora české hudební kultury, člověka, který pozvedl hudební život v Jičíně a přispěl k hudební tradici města.

/ Iva Rodrová, Jičínský zpravodaj

pozdní sběr

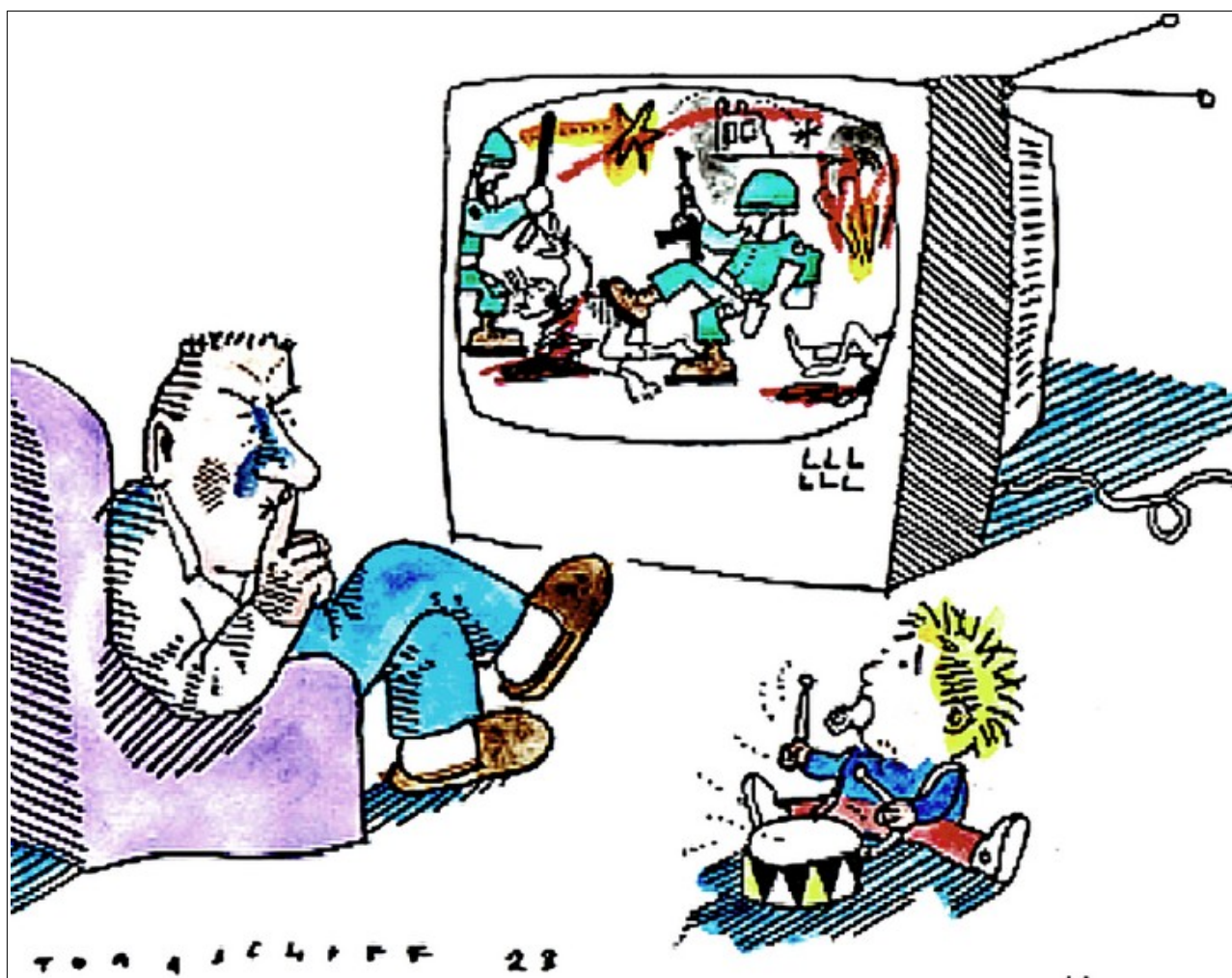
SEMILY – Semilské Kino Jitřenka pořádá v pátek komponovaný pořad Ticho za Jana Palacha. Program: Requiem 69 – záznam provedení skladby Bohdana Mikoláška

v Památníku Jana Palacha ve Všetatech (20. 10. 2021).

Účinkují: Bohdan a Jana Mikoláškoví, členové České filharmonie, Pražští pěvci (sbormistr Stanislav Mistr). Besedu s manželi Mikoláškovými moderuje Jaroslav Vávra.

Jan Tomaschoff

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj